

L'STEI-i participa a les Jornades de Llengua i Acollida. Responsabilitat Social a Tres Bandes

Joan Lladonet i Escales
coordinador de Pissarra

La Càtedra de la UNESCO de Llengües i Educació de l'Institut d'Estudis Catalans va organitzar, a Barcelona els dies 20 i 27 de novembre i 18 de desembre, unes jornades sobre Llengua i Acollida. Responsabilitat social a tres bandes: administració, empresa i agents socials.

Els organitzadors havien manifestat: *“Entre els nostres objectius hi ha la necessitat d’impulsar propostes de bones pràctiques culturals, en format estàndard per a tot tres sectors. L’objectiu final d’aquestes jornades és l’elaboració d’un decàleg de bones pràctiques culturals: tasca que no és possible de realitzar sense la col·laboració dels implicats, ni sense llur experiència i punt de vista professional.”*

En representació de l'STEI-i hi assistí M. Antònia Font que participà en la taula rodona de dia 20 de novembre, a les 12 hores. Es titulava *Aspectes de la Diversitat: gestió a tres bandes, estat de la qüestió*. Aquesta va ser de manera aproximada la seva intervenció:

Va començar agraint que haguessin convocat l'STEI-i a assistir a aquestes jornades. Va dir que aquest sindicat, a més de dedicar-se en gran part a educació, també era intersindical, estava confederat amb altres STES i tenia una carta de relacions amb el sindicat corresponent del Principat i amb el del País Valencià i que entre els tres formaven el sector dels PPCC.

Després va passar a resumir uns quants trets de l'STEI-i: que treballaven per l'assoliment del dret a l'autodeterminació de les Illes Balears, que intentaven expandir al màxim la llengua catalana, que

propugnaven la democràcia entre els estats, i que s'esforçaven per aconseguir la justícia social, la solidaritat i la integració de totes les persones que vivien i treballaven en aquesta terra. Va parlar sobre l'ONGD Ensenyants Solidaris i va dir que juntament amb l'STEI-i duïen a terme projectes de cooperació en origen a diferents països d'Amèrica del Centre i del Sud i allà es feia formació als mestres i es convivía i s'aprenia de les lluites existents allà per aconseguir una vida més justa i més digna. Va assegurar que ara molts d'aquests països viuen un moment molt intens i emocionant amb les cultures indígenes i el seu apoderament. L'STEI-i també compta amb l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics on es fa formació al professorat s'editen publicacions i material didàctic sobre la solidaritat, la fam, la pau, etc. També s'organitzen seminaris, cursos i conferències.

“...les persones que fan l'acollida no tenen clara la qüestió lingüística i això significa no fer servir el català com a llengua vehicular...”

Va parlar dels tres períodes de la recepció d'immigració que han establert els estudiosos del tema. El primer va transcórrer des de 1955 a 1973, és la immigració que arriba des de la resta de l'Estat; el segon va des de 1974 a 1988, és el període de la recepció d'immigració estrangera i el tercer, des de

1988 en endavant, és la immigració fruit de la globalització que arriba cercant feina i per fugir de la misèria en què es troben immersos. Va assenyalar que existeix immigració amb alt poder adquisitiu, alemanys, anglesos, que són uns col·lectius que es volen aprofitar del clima. Va presentar les dades de població que ha recollit el Grup de Recerca Sociolingüística de les Illes Balears (GRESIB). Va mostrar un gràfic de la població global de les Illes Balears del 2008, on les persones que vivien aquí nascudes als PPCC eren 631.122, les que havien nascut a la resta de l'estat, 441.228 i les estrangeres, 243.442. A Menorca, la població procedent dels PPCC representava un 67% i l'estrangera, un 18%; a Eivissa, un 27% la població estrangera i un 49,7% la procedent dels PPCC; i a Formentera, un 49,92% la població procedent dels PPCC i un 32%, l'estrangera.

Després de presentar un panorama general va fer un repàs a les accions del govern a favor del català i de l'acolliment de les persones novvingudes. La conselleria que té la responsabilitat de fer-ho és la d'Afers Socials, Promoció i Immigració, que té un pla integral estructurat, però en aquest pla no s'especifica quina llengua s'utilitzarà i, per tant, les persones que fan l'acollida no tenen clara la qüestió lingüística i això significa no fer servir el català com a llengua vehicular; les línies ideològiques són clares, però les lingüístiques, no. També existeix el Consell Social de la Llengua Catalana. Durant el mes de maig de 2003, amb l'anterior Pacte de Progrés, però després va arribar el Govern del PP que el va congelar durant els quatre anys del seu mandat. A partir de 2007 i del Govern actual, es va començar a actualitzar i a l'abril de 2009 es va aprovar, però a dia 15 de febrer, ja ha passat quasi un any i encara no han tengut temps d'eleva-lo al Govern. Hi ha una manca d'actuacions sobre el tema de la normalització lingüística per part de l'Administració actual que no fa la meitat de la feina que va fer l'anterior Pacte de Progrés.

I a partir d'aquí va començar a parlar de l'ensenyament i per això va situar els assistents en l'augment de l'escolarització d'immigrants, que havia passat de 2.900 alumnes, l'any 1977 a 23.000, l'any 2007. El primer any indicat és el moment en què es va publicar el decret del 50% en català com a mínim. Amb aquesta norma no s'aconsegueix que en acabar l'ESO els i les alumnes dominin per igual les dues llengües. Que es facin PALICS (plans d'acolliment d'aquest alumnat), que el professorat faci projectes, preparin i elaborin materials, intercanviïn informació, etc. és molt bo però el que necessitem a les escoles i instituts és que l'Administració aprovi una legislació més favorable com és la immersió lingüística en català a tots els centres. Alguns centres públics d'infantil i primària fan el 100% en català. Els instituts de secundària de Palma NO N'HI HA CAP que faci l'ensenyament 100% en català. Volem que les persones d'altres nacionalitats, llengües i cultures puguin aprendre el català i el puguin usar però encara tenim persones nascudes a les illes que acaben l'escolarització obligatòria sense parlar català.

Va seguir indicant un altre greuge important que és la separació de l'alumnat en centres públics i centres privats concertats, ja que la xarxa pública acull més alumnat immigrant que no la concertada, i

aquí torna a esser l'Administració la que falla, perquè existeix un decret d'admissió d'alumnes que permet la segregació resultant. A Mallorca, la proporció és del 84%, a la pública i el 16%, a la concertada. A la resta de l'Estat i al Principat les xifres són semblants. A Palma hi ha centres que tenen un 80% de l'alumnat que és immigrant, quan una bona acollida requereix un màxim d'un 10%, mentre la normativa permet un 30%. M. Antònia Font va especificar que havia conegut aquesta escola quan cercava la resposta a una pregunta que li havia fet Carme Junyent sobre com es trobava el tema del multilingüisme. Va ser el moment en què es va adonar que respecte de l'alumnat llatinoamericà només es tenia en compte que era parlant de castellà i no s'havia esbrinat si tenien alumnes la llengua familiar dels quals era el guaraní, el quítxua, l'aimara, etc. Que tractàvem l'alumnat immigrant com no haguéssim permès que ens tractassin a nosaltres. Sembla que aquí, al Principat, en aquesta qüestió s'ha avançat bastant més i es tenen en compte les llengües minoritàries.

Va fer un incís per afirmar que el Principat sempre havia estat un referent en qüestions educatives i d'ensenyament per a les Illes, però que la LEC actual ha deixat d'esser-ho, perquè entre altres coses, continua segregant l'alumnat en centres públics i privats concertats. Va continuar explicant que tenim un mal finançament de Madrid i que el Govern actual de les Illes no escatima doblers a l'hora de l'aplicació del trilingüisme. Va afirmar que estava d'acord amb Arcadi Oliveras sobre quin és el vertader colonialisme que patim: les tres emes (McDonald's, Mickey Mouse i Madonna) i això és el que passa quan es privilegia l'ensenyament de l'anglès a l'escola, que representa una nova cultura, una nova manera de vida i que es potencia a l'ensenyament per la qüestió d'augmentar els vots a qualsevol preu. Es lleva espai i temps a l'ensenyament del català, quan aquest encara no està consolidat. Al mateix temps va fer referència al minvant pressupost del Govern que ha baixat un 4,5% a la conselleria d'Educació (que no passava el mateix que al Principat on tenien un bon pressupost), que això ha provocat reduir els doblers del COFUC, el del reciclatge de català als mestres, però, en canvi i en la línia del que comentava abans

s'ha augmentat el pressupost per a auxiliars de conversa en anglès.

La representant de l'STEI-i explica que l'Administració de l'Estat elabora programes *estratègics* amb línies econòmiques d'ajuda per promoure el coneixement i l'ús de l'anglès a l'educació obligatòria i els proposa a les comunitats autònomes. Un programa de despesa compartida. Un posa el 60% amb la condició que l'altre hi posi el 40% restant. La conselleria d'Educació i Cultura ens informà durant una mesa tècnica de negociació que es realitzà l'any passat que s'invertiria **un milió d'euros** amb aquest conveni amb el *Ministerio de Educación Política Social i Deporte* (MEPSID) al programa d'implantació de l'aprenentatge en una llengua estrangera.

Hi ha un esforç notable del professorat per atendre les necessitats de l'alumnat, però la realitat sovint es dura i mala de canviar. Sensació de falta de suport de l'administració. Falta de voluntat política per donar a l'educació la importància que té i prioritzar-la conjuntament amb la protecció al més desfavorit. Quan arribi a l'educació superior es trobarà que per treure un títol de grau a les Illes Balears haurà d'haver assolit, no una competència en coneixement de la llengua catalana sinó en llengua anglesa.

Per acabar i davant la falta de temps va esmentar unes quantes bones notícies: L'STEI-i començarà a fer un estudi per tots els centres de les Illes Balears per conèixer de primera mà quina és la situació de l'aplicació del Decret de mínims als centres. El Professorat del Departament de Filologia Catalana de la Universitat de les Illes Balears ha anunciat l'obertura d'una línia d'investigació en Multilingüisme a l'ensenyament, preparació de material per a la docència. El Serveis lingüístics Paraula ha fet multitud de parelles entre les persones immigrades i les que parlen català. També fa a saber que s'han editat uns contes que ha preparat n'Elisabet Abeyà i que els reparteix el Diari de Balears en dues llengües una estrangera i l'altra en català. I la darrera bona notícia és que celebrem que una dona mallorquina hagi aconseguit que funcioni l'Orquestra de joves intèrprets dels Països Catalans (OJ IPC) des de fa 5 anys! Un projecte de Països Catalans. □